

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter (SOU 2020:36)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, har tagit del av betänkandet Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter (SOU 2020:36).

TLV ser positivt på den övergripande inriktningen gällande att utveckla den nationella uppföljningen och förbättra förutsättningarna för att arbeta kunskapsbaserat i regioner och kommuner. Vi sammanfattar våra kommentarer nedan gällande förslagen för att skapa *en statlig funktion för nationell uppföljning och långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsutveckling*. Därtill vill vi göra ett tillägg gällande att TLV saknar förslag som stärker möjligheterna till *nationell uppföljning av läkemedel* som utgör en central del av hälso- och sjukvården och är viktig för kunskapsstyrningen.

En statlig funktion för nationell uppföljning

TLV har inga invändningar gällande förslagen om att ge Vårdanalys ansvar för att genomföra och utveckla uppföljning och analys av statliga initiativ, utan ställer sig positivt till att en särskild myndighet får ansvar för att hålla ihop den typen av uppföljning och analys.

När det gäller förslagen om att analysera var behoven av statliga insatser är som störst för att säkerställa god vård, ställer sig TLV generellt positiv till att någon ges ett uppdrag för att få en mer samlad bild av tillståndet och utvecklingen. TLV är dock tveksam till den föreslagna nya organisationen där en myndighetsgemensam arbetsgrupp samt ett kansli vid Socialstyrelsen inrättas. TLV anser att den lägesbild som efterfrågas borde kunna tas fram inom befintliga strukturer, dels via Socialstyrelsens årliga lägesrapporteringar dels via den myndighetssamverkan som redan idag sker inom ramen för Rådet för styrning med kunskap där Socialstyrelsen är ordförande.

TLV ställer sig positiv till en årlig strategisk myndighetsgemensam dialog mellan myndighetschefer och regeringen för att stärka dialogen om inriktningen för om utformningen av statens hälso- och sjukvårdspolitik.

Långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård

Generellt är TLV positiv till förslaget om en 10-årig överenskommelse mellan staten, regionerna och kommunerna för att skapa en gemensam målbild och långsiktigt stödja utvecklingen av ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård.

TLV vill dock understryka vikten av ett sammanhållet system och att rollfördelningen när det gäller kunskapsstöd är tydlig mellan myndigheter och huvudmän för att förhindra dubbelarbete och oklar ansvarsfördelning.

TLV välkomnar samverkan för att skapa en strategi för ömsesidigt nyttjande av data. Tillgången till data är en central fråga för TLV för att kunna följa upp läkemedelsanvändning och effekter. Samverkan och diskussion gällande nyttjande av data pågår bland annat inom Rådet för styrning med kunskap och frågan skulle kunna tas vidare inom ramen för den samverkan till exempel genom en särskild arbetsgrupp.

Nationell uppföljning av läkemedel

TLV saknar perspektivet gällande utvecklad tillgång till läkemedelsdata som en förutsättning för kunskapsstyrning för bästa möjliga vård.

TLV har i uppdrag att utveckla den värdebaserade prissättningen och ska säkerställa en ändamålsenlig läkemedelsanvändning och att kostnaden är rimlig under hela läkemedlets livscykel. En avgörande faktor för att TLV ska kunna göra det, är att myndigheten har möjlighet att följa upp läkemedelsanvändning och behandlingseffekt i klinisk vardag.

Nationella myndighetsregister och framförallt hälsodataregister hos Socialstyrelsen, som innehåller information om vårdbesök i den specialiserade vården, är en grundläggande datakälla för TLV. Generellt är täckningsgraden i hälsodataregistren god. Men det finns en stor utvecklingspotential. TLV:s arbete med regeringsuppdraget "Uppföljning av cancerläkemedel och andra läkemedel via alternativa datakällor" visar till exempel att patientregistret skulle behöva utvecklas, bland annat när det gäller inrapporteringen av uppgifter om rekvisitionsläkemedel. Därtill ser TLV även ett behov av att utveckla möjligheten att följa upp användningen av medicinteknik, som utgör en allt större del av hälso- och sjukvården med där det idag saknas möjlighet att följa användningen av medicintekniska produkter.

För att säkerställa en god kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården kommer det att behöva utvecklas en gemensam infrastruktur och vissa juridiska frågor behöver utredas (till

exempel gällande vilka uppgifter som får lämnas ut till olika databaser samt vilken tillgång olika aktörer har till databaser hos myndigheter eller kvalitetsregister) för att kunna sambearbeta och analysera data över vårdgivargränserna, både inom och mellan regioner.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Agneta Karlsson. Föredragande har varit Anna Erdrich. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Pontus Johansson och chefsjuristen Karin Lewin deltagit.

Agneta Karlsson

Anna Erdrich